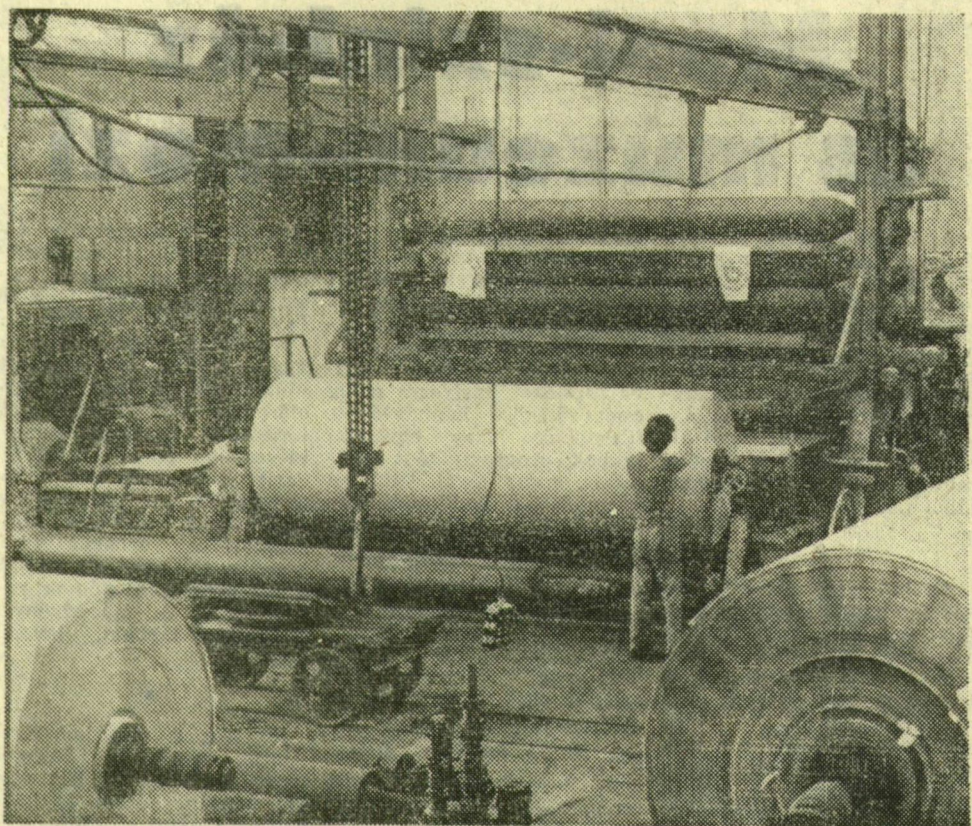

Papírgyártás

A Papíripari Vállalat Csepeli Papírgyárában a termék-szerkezet módosítása után úgynevezett zsáknátrónpapírt, csomagolópapírokat és különféle alappapírokat gyártanak. Új termékként megkezdtek a kátránypapír alapanyagának készítését is. Ezekből a papírféleségekből az év végéig több mint kilenevenezer tonnát állítanak elő. A képen: készülő a csomagolópapír.

Öreg malom – jó liszt

Szeged, Tisza-malom. Búzazuhatag ömlik a garatba. Eltűnik, s a csókgyókkal, mormogva dolgozó koptató, törető, őrlőmasinákkal, viltustáncot járó szítákkal kirakott úton megtett vesszőfutás végén zsákokba ömlik a hófehér liszt. De jó is a molnároknak, zsebrevágóják a kezüket, s fűtőrésszev sétálnak naphosszat – gondolom, és elindulok Thernesz Géza főmolnárral sétálni.

— Százhuszonegy lépcső! — kiáltja a gépzejtő hangos földszinten, amit persze nem értek tisztán, de oda-fönt, a szitapadon már világosan emlékszem, csakis ezt jelenhette a számozgatása. Száz... hu... szonnyé... hh... lépcső. Hát ennyit a sétáról. Ok ezt napjában tizenöt-húszszor végigjárják, s legfőképp nagyrítján sóhajtanak egyet néhai Back Bernát uramra emlékezve: mi-ért kellett ezt a malmost toronynak építeni, döntötte volna el vízszintesre, nem szaladgálnánk le-föl, mint egy stérber műezsin, s nem kellene bújócskát játszunk az agyonzsúfolt termekben, hogy ellenőrizhessük az őrlés menetét.

Azt ugyanis nem lehet csak a géprek bízni. A molnár szeme, füle, keze kell ahhoz, hogy az okosnak mondott — egyébként buta — gépek jó lisztet gyártanak. Fent a munkatermekben, a „padokon” semmilyen műszer nem méri a munkafolyamatban a minőséget. Arra a garancia a molnár tapintása. A szaktudás! S hogy hányféle minőséget kell megkülönböztetni, álljon itt egy felsorolás a Tisza-malom termékeiről. Finomliszt, rétesliszt, asztali dara (gríz), BL—80-as kenyérliszt, BL—112-es kenyérliszt, Graham-liszt, takarmányliszt, étkezési búzacsíra, takarmánycsíra, korpá, osztályliszt.

Bújócskázunk a gépekkel agyonzsúfolt hengerpadon, szállítócsöveket, surrogó szíjakat kerülgetve, Wolford Lajos almolnár ad izelítőt a tudományból. A hengerszékekben örölt lisztféleségeket gyűjtögeti a markába, s ujjára közt morzsolgatva mondja, melyik milyen típus. Mind fehér, mondom én, fehér és fehér közt is van különbség, így ő, s bizonyít. Egymás mellé rakja a mintákat, üveglappal elsimítja és lám — színskála fehérből.

A molnár arcán diadalmas mosoly, elégedett, mint egy sikerült trükk után a bűvész. — Ez a tudomány! Ezt szeretni kell, csak úgy lehet csinálni. Aki egyszer meg-érzi a lisztszagot, nem tud tőle szabadulni. Én beleszú-lettem a szakmába, nekem az apám is molnár volt.

Thernesz Géza megtoldja: — Nekem a bátyám, apám, de még a nagyapám is szakmabeli volt.

Két tűz közé fogva okosítanak a búzakeverés, mosás, koptatás és az őrléstechnológia szakmai színárnyalatáról — hasztalan. Egyre kevésbé hiszem, hogy alkalmas leszek utánpótlásnak. Ké-nyes vagyok; zavar a meny-nyezetről nyakamba csöpögő víz, a kikandikáló korhadó tetőgerendák látványa, s be-beugrik a kívülről látott kép: málló vakolat, kifordult téglák, piszkosszürke, idővert falak.

— Hogyan tudnak itt dolgozni? — kérdelem és sorolom az elszomorító külső jeleket.

— Jó ez a malom! Mi szeretjük. A szívünkhez nőtt.

Sokszor idézzük; a pud-ting próbája, hogy megesszük. Erre gondolva: a malomé, hogy örül. Ha jó a liszt, jó a malom. A Csóngrád me-gyei Gabonaforgalmi és Ma-lomipari Vállalat igazgatója elégedett.

— A minőségvizsgáló inté-zet szerint — márpedig ez a legbiztosabb támpont — ta-valy a kifogásolt „minták aránya kevesebb volt, mint 5 százalék, s ez sem mindig az áru, inkább a csomagolás, jelölés hibája miatt.

— Tehát a Tisza-malom, jó malom.

— Így nézve jó.

— Idegenforgalmi látvá-nyossággént aligha mutogat-ják. Most is annyit örül, mint húsz éve, zsúfolt, ba-lesetveszélyes, a raktárban rendkívüli állapotot hirdet-nek, ha egy nap nem szál-lítja el a lisztet a sütőipar, a zacskós árut kézzel töltö-getik.

— Igen, elavult, statikai-lag sem megfelelő. Tíz év és összedől. Aki pedig oda be tud építeni még egy új gé-pet, annak fizetek. Jó tíz éve csak a technológia szin-tertartására költünk.

— Rossz munkahely, még-is jó minőség.

— Az embereknek köszön-hető.

A harmadik ötéves tervben a malomipari szakemberek úgy állapították meg, hogy a szegedi Tisza-malom napi 6 vagonos termelése a fejlő-dő, növekvő létszámú vá-rosnak kevés lesz. Döntöttek: új malmot építenek a régi helyén. Készültek a tervek — és a vállalat is az építés-re. Ekkor tört fel Tápén az algyői olajmező „születését” jelző kőolaj.

„Olajra lépett” a Tisza-malom építése, új városren-dezési koncepció is megál-lt parancsolt: lakótelep lesz a helyén, szanálják — így törté-nt, hogy nem költöttek az-óta rá komolyabb összeget.

A következő ötéves terv-ben kiderült, nem épül ott lakótelep, legyen hát ma-lom, de akkor sem a mai helyén. A város szélén, a Rókus pályaudvar mögött területet vásároltak, gabona-silót építettek — csak mal-mot nem. Elvitte a pénzt az ország más pontján épült új malom, s a leégett mal-mok rekonstrukciója...

— Elképzelem a szegedi kem-pingbe érkező turistacsoport idegenvezetőjét, amint az út túloldalán magában merede-ző betonornyot mutatja be a vendégeknek.

— Kérem, tekintsenek ba-l-ra: itt látható az a gabona-siló, amelyik ahhoz a ma-lomhoz épült, amelyik nem látható. Jelenleg Szeged el-látását az 1910-es években épült Tisza-malom biztosítja, de csak részben. Több mint tíz éve mondták rá, hogy elavult — de még mindig termel. Itt épül majd az új... legalábbis remélem...

Ha a megyei tanács közel-múltban elfogadott határoza-tának ezúttal semmi nem áll útjába, a hatodik ötéves tervben — kissé megkésve, de megépülhet a szegedi ma-lom.

Igriczi Zsigmond

Vietnami munkások szakmai gyakorlata

Az elmúlt évben tizenkilenc vietnami szakmunkás érke-zett a Csepel Művekbe szak-mai gyakorlatra. Hat szak-ma képviselői ismerkedtek a csepeliek munkájával, mun-kamódszereivel. A Csepel Művek különböző gyáraiban

Gazdálkodás és fegyelem

A mikor arról beszélünk, hogy még nagyobb hatékonyságra, a minőség további javítására, ügyes, takarékos gazdálkodásra van szükség, nem hiszem, hogy új tételekről, soha nem hallott mód-szerekről akarnak bennünket meggyőzni. Az igyekvő és többlet akaró embernek még a magánéletében is követnie kell e célo-kat, különben semmire se viszi, vegetál-hat, vagy szép lassan elmarad társaitól, környezetétől. Százszorta jobban érvene-sek mindezek a gazdasági életben, a ter-melő és a nem termelő ágazatokban egy-aránt. Hosszú éveken át úgy tűnt, nem akarjuk, vagy nem szívesen akarjuk tu-domásul venni a világ gazdasági életében bekövetkezett változásokat, pedig „ha or-szágos eső hullik, a mi házunk sem ma-rad száraz”. A világ gazdasági időjárásához alkalmazkodni kell, nem ácsoroghatunk sokáig az ereszt alatt.

Úgy látszik, az eső tovább szemerkél, a felhők alig vékonyodnak, továbbra is bo-rult marad az idő — ezt a prognózist ol-vashatjuk ki a gazdasági élet híradásaiból. Az idei népgazdasági tervből is kiolvash-ató, hogy szigorúbb feltételek között kell dolgoznunk és nagyobb fegyelemmel. Tény, hogy a vállalatok és szövetkezetek számá-ra a helyzet valóban nehezebb lesz. Gaz-daságpolitikai értelemben ezt úgy kell fel-fogni, hogy a szabályozás szigorítása a gazdálkodók számára a népgazdaság lehe-tőségeivel, a végzett munkával és teljesít-ménnyel összhangban nem álló korábbi helyzet megváltoztatását szolgálja. Fogal-mazhatunk úgy is, hogy föl kell számolni a túlzottan kedvező helyzetet, hiszen az többet árt, mint használ. A pénzügyi-gaz-dasági ellenőrzések tapasztalatai azt bizo-nyítják, hogy csak igen lassan javul a fe-gyelem a gazdálkodó szervezeteknél.

Nem csökken a kozmetikázás, sőt a tisz-tességtelen taktikázások száma sem. A Pénzügyminisztérium Bevételi Főigazgató-ságának szakemberei évente 3000-3500 vállalatnál és szövetkezetnél tartanak el-lenőrzést. Egyáltalán nem kioktatási szá-nalékkal, inkább segítőkészségük dominál. Természetesen elsőrendű feladatuk, hogy a hibákat kiszűrjék, s ha kell, szankciókat is kezdeményezzenek vagy alkalmazzanak. A szegedi területi igazgatóság ellenőrei is azt tapasztalták az elmúlt időszakban, hogy semmit sem csökkent a szabálytalan-ságok száma, sok az ügyeskedés.

Hogyan ügyeskednek a vállalatoknál? Ki így, ki úgy kíván előnyt szerezni. A Szegedi Ruházati Szövetkezetben például a tavalyelőtti zárókészletet, illetve a tavalyi indulókészletet a mérlegben — eredmén-y-csökkentő célzattal — a valóságosnál ala-csonyabb összegben állapították meg, s így több mint 400 ezer forinttal elferdítették pénzügyi szaldójukat. A Nívó Faipari és Játékkészítő Ipari Szövetkezet exporttevé-kenysége után 1966-ban 1 millió 338 ezer, 1977-ben 2 millió 22 ezer forint állami visszatérítést — valószínű, pénzügyi ne-hézségeinek áthidalására — az esedékesség, tehát idő előtt vett igénybe. Pedig tudták, hogy ezeket az összegeket csak akkor lehet fölhasználni, ha már elszámolták a deviza-bevételt. A DELÉP-nél helytelen adósvá-ot alkalmazzák, amelynek következménye, 1 millió 731 ezer forint bérfejlesztési befize-tés hiánya lett.

Nem ritka az olyan eset, amikor a vál-lalatok és szövetkezetek manipulációi a la-kosságot is közvetlenül érintik. A Szegedi Építőipari Szövetkezet a maximált árfor-

mába tartozó több létesítmény elszámolá-sánál a jogszabályban előírt haszonkulcs-nál magasabb bruttóhasznot számlázott a megrendelőnek. Ebből eredően korábban több mint 1 millió, tavaly pedig közel fél-millió forint tisztességtelen nyereséget vá-gott zsebre. A revíziók után ugyan kárta-lanította megrendelőit, de mindkét álla-lommal gazdasági bírságot kellett fizetnie, előbb 330 ezer, utóbb pedig 125 ezer fo-rintot. Az ilyen eljárás következménye visszahat a dolgozók jövedelmére, s még ennél is nagyobb kárt okoz, hiszen rontja a cég renoméját. A Szegedi Városgazdál-kodási Vállalatra sem vet jó fényt, hogy egy szövetkezeti tulajdonban levő, enge-dély nélkül átvett és üzemeltetett fűtőmű szolgáltatásainál manipulált, s fűtés és meleg víz után járó fogyasztói árkiegészí-tés címén 903 ezer forintot jogtalanul vett igénybe.

Azt is tapasztalták a pénzügyi szakem-berek, hogy a vállalatok és szövetkezetek jelentős részénél a számviteli rend és fe-gyelem gyakran csorbát szenved. Rende-zetlenek és hibásak a nyilvántartások, melyek hű tükröképei a gazdálkodási tevé-kenységnek, s ugye, mindenki egyetért az-zal, hogy alapvető pénzügyi és számviteli rendezetlenség mellett nehéz lehet fegyel-mezett gazdálkodást folytatni. A számvit-eleti rend, a bizonylati fegyelem különösen súlyos megsértését tapasztalták többek kö-zött a Szegedi Szűcsipari Szövetkezetnél, a Szegedi Tömegcikk Készítő Ipari Szövet-kezetnél, a szegedi „Móra Ferenc” Mező-gazdasági Termelőszövetkezetnél és a szeg-ed-algyői „Rákóczi” Mezőgazdasági Ter-melőszövetkezetnél.

A szakemberek vizsgálatainak tapaszta-lataiból megállapítható néhány kritikus jelenség: a gazdálkodó egységek zöme — nem mindig valós indokkal — foggal és körömmel harcol a juttatásokért, s így nem is csoda, hogy az állami támogatások, pre-ferenciák, dotációk összege évről évre nem-hogy mérséklődne, inkább növekszik. Úgy látszik, hogy a gazdálkodó szervezeteket alig érdekli a termelési költségek alakulá-sa, a gazdaságos termékszerkezet kiala-kítása, s a nyereséges termelés és export részarányának fokozása is csak igen las-san halad. A vállalatok egymáshoz való partneri viszonya sem a legjobb, a szerző-déses fegyelem igen laza, s olykor a gaz-daságtalan működésben nem csupán az el-marasztalt vállalat hibás, hanem partne-rei is.

Nem azért említünk jó példákat, hogy a kép kerek legyen, hanem azért, nehogy bárki is félreértse a mon-dandót. A pénzügyi gazdasági ellenőrzések igen sok helyütt azt tapasztalták, hogy a vállalatok és szövetkezetek vezetői kor-rekt módon járnak el, s színvonalas gaz-dasági és politikai felkészültséggel írá-nyítják a rájuk bízott szervezeteket. Évek óta példás az állammal szembeni pénzügyi kötelezettségek teljesítése és a számvit-eleti rend a DELTEX Vállalatnál, a Szegedi Ecset- és Seprűgyárnál, a Szegedi Ingat-lankezelő Vállalatnál és a Szegedi Házi-ipari Szövetkezetnél, valamint más válla-latoknál és szövetkezeteknél. A PM Bevé-teli Főigazgatóságának szakemberei, sze-gedi munkatársai hangsúlyozzák, hogy az ellenőrzések során a segítségandék vezérli őket, s a jövőben is elsősorban segíteni akarnak, de a hibák fölött nem hunynak szemet.

Gazdag István

Javult a betegellátás, eredményesebb a gyógyítás

Két éve, hogy érvénybe lépett az egészségügy integ-rációjára vonatkozó minis-teri rendelet, ami meghatá-rozza azokat a tennivalókat, amelyek elősegítik a jobb, a hatékonyabb betegellátást. Az integráció végrehajtása nem megy máról holnapra, de máris sok intézkedés, eredmény született. A kór-házak és rendelőintézetek, illetve a fekvőbeteg- és járó-beteg-ellátó intézetek mun-kájukat egységes szakmai el-

vek szerint, összehangoltan végzik. Így a betegek kivizs-gálása, gyógykezelése gyor-sabb, korszerűbb. A műsze-rek kihasználtsága is gaz-daságosabb, a gyógyítás eredményesebb.

Nagymértékben növekedett az utóbbi években a balese-tet, sérülést szenvedett bete-gek száma. A sebészeti osz-tályok betegforgalmának mintegy 75 százalékát a ba-lesetet, sérülést szenvedett betegek képezik. A korszerű és szakszerű ellátás miatt szükségessé vált a központi traumatológiai ambulancia létesítése.

Február elsején az I. sz. Rendelőintézetben a közpon-ti baleseti ambulancia meg-kezdte működését, ahol he-ven; sérüléssel és baleset-ből eredő megbetegedéssel foglalkoznak, emellett az utókezelést is ellátják. A baleseti ambulancia műkö-dését a SZOTE II. sz. Se-bészeti Klinikája segíti és szakmailag irányítja.

Szükségessé vált az is, hogy a betegeket átcsoporto-sítsák. Így március 19-ével kezdődően Szeged város és a szegedi járás területéről minden sérülést, balesetet szenvedett felnőtt és gyer-meket az I. sz. Rendelőinté-zetben a baleseti ambulanci-án (Szeged, Lenin krt. 97. szám) kezelnek. Egyéb se-bészeti megbetegedésben szenvedők, műtéten átesett betegek gyógyítását a II. sz. Rendelőintézetben (Szeged, Zöld Sándor u. 1—3. sz.) végzik.

Ez a megosztás mindaddig szükséges, amíg a teljes se-bészeti ellátást egyetlen he-lyen nem tudják biztosítani. Az új, egyesített baleseti ambulancia a betegellátás magasabb szintjét, a gyógyí-tás korszerűbb lehetőségét jelenti.

Dr. Csörgő Tibor, a Kórház-Rendelőintézet igazgató főorvoshelyettese